
INTERVENTNI UKREPI ZA
ODPRAVO POSLEDIC
NEDAVNIH POPLAV –
delovnopravni vidik

---

10. Avgust 2023

ODPRAVA NARAVNIH NESREČ IN UKREPI ZA ODPRAVO NEDAVNIH POPLAV

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (ZOPNN-F), ki je bil sprejet 9. avgusta 2023 v Državnem zboru določa ukrepe za izboljšanje pomoči prizadetim zaradi naravnih nesreč. Zakon bo stopil v veljavo naslednji dan po objavi v uradnem listu.

Ena od najpomembnejših sprememb je razširitev definicije naravne nesreče. Zdaj se kot naravni nesreče štejejo tudi ekstremni vremenski dogodki, kot so suše, toče in poplave. Ta sprememba bo omogočila, da se pomoč prizadetim zaradi teh dogodkov zagotavlja lažje in hitreje.

Prav tako pomembna sprememba je uvedba ukrepov za preprečevanje naravnih nesreč. Zakon zdaj določa, da morajo občine in druge pristojne institucije sprejeti ukrepe za preprečevanje naravnih nesreč, kot so gradnja protipoplavnih naprav in varnostno vzdrževanje objektov.

ZOPNN-F prinaša tudi spremembe v postopku dodeljevanja pomoči prizadetim zaradi naravnih nesreč.

Poleg zgoraj navedenega zakon določa tudi interventne ukrepe od poplavah v avgustu 2023.

Naša pisarna bo nadaljevala s spremljanjem zakonodaje in interventnih ukrepov, pripravila pregled ukrepov tudi z vidika drugih pravnih področji in ažurno objavljala prispevke ter relevantne pravne informacije na [naši spletni strani](#) in [LinkedIn profilu](#).

Upamo, da bodo ukrepi, ki jih vključuje zakon, v tej naravni nesreči prizadetim ljudem, olajšali življenje in ustrezno pomagali gospodarstvu.

Jadek & Pensa

ZAČASNI UKREPI ZA ODPRAVO POSLEDIC POPLAV IZ AVGUSTA 2023

1- GLAVNI ZAČASNI UKREPI NA PODROČJU DELA

Glavni ukrepi so:

- zvišanje nadomestila plače za zaposlene, ki ne morejo opravljati dela zaradi višje sile;
- polno povračilo nadomestil plač zaposlenih, ki ne morejo opravljati dela zaradi višje sile;
- delno povračilo plače zaposlenih na začasnem čakanju iz razloga nezmožnosti zagotavljanja dela s strani delodajalca zaradi posledic poplav;
- višji znesek enkratne solidarnostne pomoči (do 10.000 EUR), ki se ne všteva v davčno osnovo iz dohodka iz delovnega razmerja.

Ukrepe, kot so povračilo izplačanih nadomestil plače zaradi nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile in delno povračilo nadomestila plače zaradi začasnega čakanja na delo poznamo že iz časov pandemije COVID-19.

Tudi tokrat velja, da povračilo izplačanih nadomestil plače lahko uveljavljaj vsak delodajalec v Republiki Sloveniji, razen:

- neposredni ali posredni uporabnik proračuna;
- delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavnost, ki v skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti spada v skupino K, in je imel na dan 3. avgust 2023 več kot deset zaposlenih;
- tuja diplomatska predstavništva in konzulati, mednarodne organizacije, predstavništva mednarodnih organizacij ter institucije, organi in agencije Evropske unije v Republiki Sloveniji.

Poleg ukrepov predvidenih z ZOPPN-F lahko delodajalec v primeru naravnih nesreč že na podlagi ZDR-1 delavcem odredi opravljanje drugega dela za odpravo posledic naravnih nesreč, ki lahko traja tudi preko polnega delovnega časa. Tako delo lahko traja, dokler je nujno, da se rešijo človeška življenja, obvaruje zdravje ljudi ali prepreči materialna škoda.

2- 14. AVGUST JE DELA PROST DAN

V letu 2023 se kot dela prost dan v Republiki Sloveniji določi 14. avgust.

Navedeno pomeni, da bo imel 14. 8. 2023 enak status kot običajno dela prostih dni v Sloveniji. Delavci bodo na ta dan upravičeni odsotni z dela skladno s členom 166 ZDR-1 in bodo upravičeni do nadomestila plače v 100% znesku.

Če bodo delavci na ta dan delali skladno z interno razporeditvijo delovnega časa (štiri izmensko delo) bodo delavci upravičeni do dodatkov za delo v posebnih pogojih dela.

3- DODATNA PRAVICA DO ODSOTNOSTI Z DELA ZA PROSTVOLJCE

Prostovoljec, ki opravlja prostovoljsko delo v okviru prostovoljske organizacije, ima pravico do plačane odsotnosti z dela največ sedem delovnih dni zaradi odpravljanja posledic poplav.

V času odsotnosti prostovoljec prejema 100% nadomestilo plače. Izplačana nadomestila plač prostovoljcev bo delodajalec prejel povrnjena v celoti.

4- NADOMESTILO PLAČE ZARADI NEZMOŽNOSTI OPRAVLJANJA DELA ZARADI VIŠJE SILE

Odsotnost iz naslova višje sile se v pripadajoči višini nadomestila plač delavcev izenačuje s čakanjem na delo, in sicer bo tudi nadomestilo plače iz naslova odsotnosti zaradi višje sile določeno in izplačano v višini 80 % osnove (ne več 50 %) in ne nižje od minimalne plače v Sloveniji (1.203,36 EUR bruto).

Kot odsotnost zaradi višje sile se šteje nezmožnost prihoda na delo, nezmožnost opravljanja dela **zaradi opravljanja nujnih ravnanj odpravljanja škode ali opravljanja nujnih ravnanj za zavarovanje življenja ali zdravja ljudi in živali ter odvrčanje in preprečevanje škode ali druge okoliščine nezmožnosti opravljanja dela zaradi posledic naravne nesreče.**

Delavec mora o odsotnosti zaradi višje sile in o vseh okoliščinah obvestiti delodajalca v roku treh delovnih dni od nastanka razloga.

5- **POVRAČILO NADOMESTILA PLAČE ZARADI NEZMOŽNOSTI OPRAVLJANJA DELA ZARADI VIŠJE SILE IN OBVEZNOSTI DELODAJALCEV, KI PREJMEJO POVRAČILO NADOMESTILA PLAČE**

Izplačana nadomestila plače delavcev, ki zaradi višje sile ne morejo delati, bodo delodajalci dobili povrnjene v celoti za obdobje od 3. 8. 2023 do 31. 12. 2023. Delodajalec sicer ne bo mogel uveljavljati povračila izplačanih nadomestil plače za tiste delavce, ki so v odpovednem roku.

Delodajalec bo lahko uveljavljal pravico do povračila nadomestil plač delavcev, odsotnih zaradi višje sile z elektronsko vlogo, ki jo vloži pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje.

Delodajalec v obdobju prejemanja povračil izplačanih nadomestil:

- ne sme začeti postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga delavcem, ki zaradi višje sile ne morejo opravljati dela in za katere je uveljavljal povračilo izplačanih nadomestil plače;
- ne sme odpovedati pogodbe večjemu številu delavcev, razen če je bil postopek začel že pred 3. 8. 2023.

Delodajalec ne sme v letu 2023 od 3. 8. 2023 izplačati dobička, opraviti nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev izplačil ali izplačati nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu ali kasneje izvršiti teh plačil za leto 2023. V kolikor to stori bo moral prejeta povračila vrniti.

6- **ZAČASNO ČAKANJE NA DELO**

V primeru, da delodajalec, ki je registriran, najpozneje od 2. 8. 2023 dalje začasno ne more zagotavljati delavcem dela zaradi posledic poplav, lahko napoti posamezne delavce na začasno čakanje na delo največ za obdobje od 3. 8. 2023 do 31. 10. 2023. Vlada lahko sicer ukrep podaljša s sklepom, najdlje do 31. 12. 2023.

Delavec v času začasnega čakanja na delo načeloma ohrani vse pravice iz delovnega razmerja in ima pravico do nadomestila plače v višini 80% plače in ne nižje od minimalne plače v Sloveniji (1.203,36 EUR bruto).

7- **POVRAČILO NADOMESTILA PLAČE ZARADI ZAČASNEGA ČAKANJA NA DELO IN OBVEZNOSTI DELODAJALCEV, KI PREJMEJO POVRAČILO NADOMESTILA PLAČE**

Delodajalci, ki napotijo delavca na začasno čakanje na delo, ker začasno ne morejo zagotavljati dela zaradi posledic poplav, lahko uveljavljajo delno povračilo izplačanih nadomestil plače v višini 80% izplačanega nadomestila plače, vendar ne več kot povprečna mesečna plača v Republiki Sloveniji za mesec maj 2023 (2.208,15 EUR bruto). Delodajalci ne morejo uveljavljati delnega povračila nadomestila plače za tiste delavce, ki so v odpovednem roku.

Delodajalec bo lahko uveljavljal pravico do delnega povračila nadomestil plač delavcev z elektronsko vlogo, ki jo vloži pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, v 15 dneh od napotitve delavcev na začasno čakanje.

V obdobju prejemanja povračila izplačanih nadomestil plače delodajalec ne sme odrediti nadurnega dela ali začasno prerazporediti delovnega časa, če to delo lahko opravi z delavci na začasnem čakanju na delo.

Delodajalec v obdobju prejemanja povračil izplačanih nadomestil:

- ne sme začeti postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga delavcem, ki jih je napotil na začasno čakanje na delo;
- ne sme odpovedati pogodbe večjemu številu delavcev, razen če je bil postopek začel že pred 3. 8. 2023.

Delodajalec ne sme v letu 2023 od 3. 8. 2023 izplačati dobička, opraviti nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil ali izplačati nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu ali kasneje izvršiti teh plačil za leto 2023. V primeru, da to stori, bo moral prejeta povračila vrniti.

8- DRŽAVNA POMOČ

Povračila izplačanih nadomestil plače se štejejo za državno pomoč, zato je pomembno, da vsota povračil nadomestila plač delavcev in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, prejetih donacij ter sredstev, dodeljenih iz državnega proračuna in občinskih proračunov, ni večja od dejanske škode.

9- SOLIDARNOSTNA POMOČ

Zviša se višina solidarnostne pomoči, ki se ne šteje v davčno osnovo in sicer se enkratna solidarnostna pomoč, ki jo izplača delodajalec v letu 2023 za hujšo škodo, nastalo delojemalcu zaradi naravne nesreče poplav v avgustu 2023, do višine 10.000 EUR (prej 2.000 EUR) ne všteva v davčno osnovo iz dohodka iz delovnega razmerja.

Za hujšo škodo se šteje škoda, ki ogroža zdravje in povzroča neprimerno življenjsko okolje za bivanje.

Vprašanje ostaja, ali lahko delodajalec enkratno solidarnostno pomoč skladno z ZOPPN-F izplača v več delih. V zvezi s tem čakamo še na pojasnila s strani pristojnih organov.

Sicer velja, da so odhodki iz naslova solidarnostne pomoči davčno priznani.

Iris Pensa

JADEK & PENSA

Zgrajeni na tradiciji.
Utemeljeni na znanju.
Pripravljeni na prihodnost.

ODVETNIŠKA PISARNA JADEK & PENSA D.O.O.
Tavčarjeva ulica 6, 1000 Ljubljana, Slovenija
T (01) 234 25 20
F (01) 234 25 32
www.jadek-pensa.si